

عنوان مقاله:

اثر زمان برداشت، نیتروژن و تراکم کاشت بر عملکرد و برخی صفات فیزیولوژیکی گیاه دارویی پونه معطر (*Mentha pulegium*.)
(L)

محل انتشار:

مجله پژوهش های تولید گیاهی، دوره 26، شماره 3 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

باب اله فرجی - گروه علوم باغبانی، دانشکده کشاورزی دانشگاه گیلان

امیر صحرارو - استادیار گروه علوم باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه گیلان

یوسف حمیداوغلی - دانشیار گروه علوم باغبانی، دانشکده کشاورزی دانشگاه گیلان

جمالعلی الفتی - استادیار گروه علوم باغبانی، دانشکده کشاورزی دانشگاه گیلان

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: پونه معطر از جمله گیاهان خانواده نعناعیان است که هم بصورت سبزی و هم به عنوان گیاه دارویی مصارف متعددی دارد. این گیاه به حالت وحشی در دشت های مرطوب و حاشیه جریان های آب، حتی داخل آب رشد کرده و غالباً در نواحی مرکزی، جنوبی و غربی آسیا، شمال آفریقا، اسیوپیی و جزایر قناری می روید. پراکنش این گیاه در ایران در دامنه های البرز، شمال و شمال شرقی کشور گزارش شده است. بخش های هوایی این گیاه به عنوان مواد دارویی و طعم دهنده در صنایع غذایی استفاده می شود. هدف از این پژوهش حاضر دستیابی به بهترین تیمار کود نیتروژنه، زمان برداشت و تراکم کشت برای گیاه پونه در منطقه رشت بود. مواد و روش ها: این آزمایش به صورت اسپلیت پلات در قالب طرح بلوک های کامل تصادفی با سه تکرار مورد ارزیابی قرار گرفت. کرت اصلی زمان برداشت (در دو زمان برداشت)، کرت فرعی شامل نیتروژن در چهار سطح (شاهد (بدون کود)، 50، 100 و 150 کیلوگرم نیتروژن خالص در هکتار) و کرت فرعی شامل تراکم بوته در سه سطح (10، 14 و 18 بوته در مترمربع) بودند که بر روی صفات عملکردی و برخی صفات فیزیولوژیکی بررسی شدند. یافته ها: نتایج نشان داد که اثرات متقابل نیتروژن، تراکم کاشت و زمان برداشت بر عملکرد خشک اندام هوایی معنی داری بود. بیشترین وزن خشک (1909 کیلوگرم در هکتار) در تیمار 150 کیلوگرم نیتروژن خالص در هکتار به همراه تراکم 18 بوته در مترمربع در برداشت اول حاصل شد، و کمترین مقدار (66/396 کیلوگرم در هکتار) هم در تیمار کودی 50 کیلوگرم با تراکم 10 بوته در مترمربع در دومین برداشت بدست آمد. اما در مورد عملکرد تر و سطح برگ نیز اثر متقابل نیتروژن در تراکم کاشت معنی دار بود و بیشترین مقدار عملکرد تر (8071 کیلوگرم در هکتار) مربوط به تیمار 150 کیلوگرم نیتروژن با تراکم 18 بوته در مترمربع بود. در خصوص صفات فیزیولوژیکی نتایج نشان داد که تیمارهای اعمال شده دارای اثرات معنی داری بر میزان درصد اسانس، کلروفیل کل، فنل کل و عناصر نیتروژن و کلسیم داشتند. در این زمینه، بیشترین درصد اسانس (66/2 درصد) مربوط به تیمار نیتروژن 150 کیلوگرم در هکتار با تراکم کاشت 10 بوته در مترمربع بود. همچنین عملکرد اسانس تحت تاثیر اثر متقابل زمان برداشت در تراکم کاشت قرار داشت که بیشترین مقدار هم مربوط به تیمار تراکم 18 بوته در مترمربع در زمان برداشت اول با مقدار 075/25665 میلی لیتر در هکتار بود. نتیجه گیری: از آنجا که در این پژوهش بهترین تیمار زمان برداشت اول و نیتروژن 150 کیلوگرم در هکتار و تراکم 18 بوته در مترمربع بود کاربرد چنین برنامه ای برای کاشت گیاه پونه معطر قابل پیشنهاد است.

کلمات کلیدی:

اسانس، بیوماس، فنل کل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1030012>

